

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a este de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fóies, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl v.a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doidieceri, or 8 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Taxa timbrală e 30 cr. de fiaçars publicare. Fară depunerea acestui pretiu înainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 31.

Brasovu, 29/17 Martiu, 1865.

Anulu XXVIII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Din fontana démna de tota credinti'a incunoscintiamu pe P. O. P. cititoriu, ca s'a promisă tienerea de sinodu pentru archidiecesea romaua gr. c. pe lun'a lui Maiu viitoriu. Deci pregatiri preliminari sunt neapăratu de lipsa.

Dela senatulu imperialu.

In siedint'a 35 din 22 Martiu veni la ordinex dilei propusatiunea contelui Vrintz, care dupa cum scimu vră a mediuloci o intielegere intre regimul si comitetulu finantiaru in caus'a reducerii bugetului.

Reportatoriulu Herbst espune totu decursulu si tota starea lucrului cu reducerile si neinvoirea intre com. finanziariu si regimul, cari fiindu cetitorilor nostri cunoscute nu le mai repetim, ci numai referam, ca in fine reportulu se culmină in propunerea, că inalt'a casa se tréoa dela propunerea cont. Vrintz la ordinea dilei. — Nime nu se insinuă la desbateri. Asia se scóla ministrulu de statu de Schmerling, incepndu a justifică purtarea regimului in cestiunea acést'a si desaprobandu repórtele cele defectuoase, esite prin diurnale in caus'a acést'a, ér' dupa aceea face o espusatiune istorica a decursului negotiatuji respective, a carei mediu e, cum ea regimulu a dechiaratu de repetitive ori in comisiunea fin., cu cumpandu tota impregiurarile regimulu a procesu pana la marginile cele mai estreme ale necesitatii cu reducerea in bugetu, in acele rubrice, unde a socotit uelu, ca se potu efectua, că conditiunile cunoscute de revirementu si pentru bugetulu pe 1866 — regimulu leau consideratu că unu intregu, in care nu se putu invoi se se faca neci o modificare. In fine 'si arata credinti'a, ca in. casa, considerandu impregiurarile, va face, că legea finantaria se se pótă efectua cu cea mai buna armonia; si regimulu va intempina cu amioitia totu ce ar' contribui la midiulocirea acestui bunu resultatu.

Herbet arata, ca regimulu n'a vrutu modificari in propusatiunile sale si asia nu remase alta indereptu, decat a propune, că cas'a se tréca la ordinea dilei, ceea ce se si primi cu majoritate, renianendu ministeriulu in minoritate.

In caus'a bugetului pe 1866 ér' se primi propunerea comisiunei, că se se concréda unui comitetu de 36 membri ale gundi din plenulu casei, si dupa finirea desbat. bug. pe 1865 se se referésa si despre celu d. 1866.

Vien'a 17 Martiu n. (Estrasu din o scrisore privata) Cu ocasiunea ocuparii de daunele causate in anulu tr. prin nedreptatea elementelor in Transilvania, mi s'a intemplantu că se dau in acésta privintia si preste unele cifre, precum mi se spune autentice, coprindietore de daunele causate in vér'a anului trecutu in dominiulu Blasiului. Credu ca ve va interesa si pe Dv. că se le aflatu pe acelea.

Pretiuél'a daunei in semenuaturi a scosu daune de v. a. fl. 870 — cr.

In fenatie de 10.220 26 "

Restaurarea podului de preste Ter-

nav'a mare dupa contractu 9.800 — "

Canalelui si peptului mórei dela Ma-

naraide 19.190 — "

Dto. dto. la móra dela Petrifalau 13.718 — "

Sum'a daunelor v. a. fl. 53.798 26 cr.

Castigurile si daunele sunt că cele mai multe lucruri in lume cu totulu relative. Deci pentru că se'si pótă face cineva idea chiara despre marimea daunei, trebue se afle si castigulu curatul din anii normali cu recolta de mediulocu. Eu cu asemenea cifra nu pociu sierbi de locu. Ceea ce asiu mai sci in se despre starea acelui dominiu ar' fi earasi dupa date pe care le am la mana, cumca

administrarea acelui dominiu recere pre longa asiá nu-

mitii deregatori si provisori dominali vre 45 alti sierbitori totu cu simbrii. Platile toturor facu sum'a de v. a. fl. 5.400.

Simbriile platite pentru dile de lucru, si uneltele (Regie)

4.500.

Contributiunile direpte si cu crescaturele

3.720.

Aequivalente platite din venitul

858.

v. a. fl. 14.478.

Restul ar' fi venitulu curatul, adica acela ce va fi remanendu dupa scóterea acestoru spese. Inse catu este acela? Unii dicu, ca acelasiu ar' fi numai 5000 fl., eara altii ilu ridică la 10.000 fl. v. a.

Fia ori un'a ori alta, noua si 10.000 fl. ni s'ar parea relative forte micu, pentru ca de si parintele metropolitulu nu prea traiesce cu comfort mai mare de catu pre candu era vicariu in Silvani'a, dara alte trebuinte si recerintie ale Blasiului sunt nenumerate, care inse, ori in catrau cauti cu ochii, odata totu trebue se se copere.

Scimu noi ca mai sunt si veniturile din obligatiunile urbariale; cu tota acestea cumpandu trebuintele, acelea venituri inca se potu numi numai moderate, eara in comparatiune cu ale episcopiloru din Ungari'a tocma mici.

Unii cari cunoscu impregiurarile si trebile acelui dominiu voiescu a sci, ca acelasiu de cateva ori avuse nenorocirea de a da preste nisce deregatori séu ignorantii séu lenesi, séu si altmintrea netrebnici, in catu s'a vediutu trebuinta de a'i departa de acolo. Altii earasi adauga, ca acel dominiu preste oativa ani ar' potea se aiba venit tocma indoit, deoarece s'ar introduce in elu unu metodu de economia rurala intru tota poterea cuventului rationata, la care inse prea putnu se pricepu.

Totu acei ómeni ne spunu, ca dominiulu Cutului s'a indreptatul prea bine, decandu rectorulu de acum alu seminarilui diecesanu l'a luat sub cea mai de aprópe priveghiare a sa si a nemerito, că se asiedie acolo unu provisoru mai prișepotoru si mai fara pregetu intru a osteni si ingrigi de elu, in catu seminarilu pôte spera, ca preste pucinu se va si mai repară si clericii inca 'si voru primi incai competitintele pe care le avusera in vre 15 ani pana la 1848.

Despre mosi'a Springu nu'ti pociu impartasi mai multu, decatul ca aceea nu este cumparata cu 90 mii precum se audia odata, ci numai cu 57 mii fl. v. a., ca inse ea este cumparata din o suma ce s'a luat pe obligatiuni urbariale, la care firesce ca s'a perduto cate 30%. Mi se spune totuodata că de siguru, ca aceeasi e destinata că se remana proprietate a clerului. Mosi'a la inceputu era multu parasita, din care causa a trebuitu se se derégă multe, se se faca si cladiri noua, prin care ea s'a scumpit si mai tare, dupa cum stau a stadi pretiurile mosiiloru in Ardélu.

Congresulu serbescu, dupa cum se pótă sci din capulu locului, nu se arata neci dreptu neci amicu romaniloru, elu abia se resolvi a da vre 40 diecime din cea ce prezentindu romanii dupa dreptat. Asia s'a si interruptu incercările de impaciuire si din deputatii romani unii au si parasitul Carloviciulu, ér' metropolitulu mai remase, dupa "Tel. C." pana in 23 acolo. A trebuitu se se faca incercare si de impaciuire, inse cale a legii! pe asta cale trebue se dè frati serbi tota partea materiala, cata se cuvine romaniloru; ér' in caus'a despartirei comunelor credintiosiloru Maiestatea S'a că unu parinte dreptu va dice, si se va face. Neci ca se se mai faca alte incercari.

Resunetu la „Icon'a scóleloru elementare“
(Urmare.)

In anulu elapsu au emisu oficiolatele politice un'a ordonatiune aspră catra tota diregatoriele comunali: că in restempu scurtu se se cuprindia din terenu comunale, séu se se cumpere cu ori si ce pretiu anumita cantitate de locu pentru

scóle de pomaria, se se ingradésca si sémenie cu sementie dela oficiolatu tramisa; acestea tóte s'au esecutatu cu precisiune.

In tóm'a anului imortmentatu si vediuramu astufeliu de scóle de pomaria infrumsatiate . . . cu ciomofai grandiose . . . Scólele elementarie, a carora devisa este a desradacina din spiritul poporului ciomofaile inechitei orbiri impedicatoria de progresulu dësvoltarei moral-o-intielesuale ceru si mai mare grigia si strictetia pentru a se pune pe petioru bunu si statornicu si apoi se se ordinése prin manuducerea unoru docenti ghibaci si scólele de pomaria. Nu scimu déca ven. diregatorii politice, de orecativa ani incóee, au datu vre un'a ordinatiune energiosa — subu pedépsa — catra antistiele comunali, cá se cascige fundu pentru aredicarea scóleloru popularie, si in cate comune invatia pruncii in cuartirie conduse mutanduse din anu in anu asemenea corturariloru. — Mari tele ocarmuiri besericesci au emisu repetite ordinatiuni in acestu obiectu, ci tóte staruintiele proutimei au patitu naufragiu in cerbici'a poporului, nefindu proptite intreprinderile cu tóta energi'a si din partea poterei esecutive a ocarmuirii politice. Amu amblatu insumi intr'unu edificiu scolare, care de 6 ani se gatesce, si doi judi cercuali si au parendatu energiosii pasi intru aredicarea aceluiasi, si totusi neci adi e gatit perfeptu. Ci ne rogamu, se ne spuna aceia, carora le vine bine la socotéla a incarca in spatele protopopiloru si ale preutilor tóta vin'a decadintie scóleloru popularie: — ca cate scóle popularie s'au aredicatu dela absolutisnulu treeutu incóce singuru prin insufletirea energiosa a ven. diregatorii politice? — Asemenea sunt proptiti protopopii si proutii si in facerea contracteloru docentiale statornice si in platirea solutiuniloru prin aceleasi stipulate*).

Dar' despre silirea parintiloru inderetnicio de a 'si-dá pruncii la scóla — din partea ocarmuirei politice prin pedepse banale intreprinse ce se diou? vorbésca efepetu. Unde sunt sumele de bani incasate din astufeliu de pedepse? — In care comuna s'a procuratu din banii acesti'a pe séma scólei instructiunea receruta, séu carti pentru pruncii miseri?

Nu voiu a invinui, ci singuru amórea santului adeveru si onórea cea vatemata a statului preutescu m'a indemnatu se aratu onoratului publicu cetitoriu: ca neci decoumu statulu preutescu, celu despoiatu de tóta frantui'a poterei esecutive, e caus'a starei celei desolate a unoru scóle romane popularie; si de se si afia intre membrii statului preutescu unii, carii nu corespundu cu tóta conscientiositate chiamarei loru facia cu scólele; totusi si pentru acesti pucini ilca ar' fi pré multe si pre esagerate epítetele gramadite prin d. cores. pre caracterulu preutescu, cu atata mai vertosu e infioratoriu pentru unu sufletu simtitoriu a privi innegritu numele intregului statu preutescu**) inaintea opiniunei publice prin nescari invinuri nebasate.

Se 'mi-fia iertatu a conchide traptarea cea neplacuta a acestui obiectu din sufletu amatu, cu indigitarea unoru remedia apte — dupa parerea mi individuale — spre uciderea vermelui, care róde la radacin'a arborelui inveriatmentului populariu, a acestui arbore nobilu, din acarua fructe manóse debue se se indulcésca natiunea nostra déca voesce a sustá. — Inainte de tóte este de lipsa remediu purgativu, adeca, introducerea tienerei sinódeloru provinciale diecesane si traptuale, constituite din oleru si miren: cá beseric'a coadunata se se consultedio — dupa pertraptarea negótialoru curatu religiunarie — si despre medilócele recerute spre inaintarea causei scolare, si spre deducerea in viézia a mesureloru sanituate se se chiame intr' adiutoriu poterea esecutiva cea energiosa, ér' nu cea paliativa: Un'a imbraciosiare mai caldúrosa a causei scolare din partea diregatorieloru politice, asiá: oá tóta cumun'a mai mare de sine, si cele mai marunte afiliante laolalta se fia indatorate ,ex debere' nu ,din placere' asiu cascigá fundu scolaru si a aredicá scóle scopului corespundiatorie.

Totu prin diregatoriele politice — in cointielegere cu

*) In Nr. 18 s'a vediutu ordinatiunea cea in adeveru parintésca, a r. guberniu; deci DD. protopopi si parochi respectivi se faca aratari pe calea cuvenita la r. guberniu, ca caturi oficia arunca ad acta asemenei demandari si instructiuni fora a pórta multa frica, ca 'si voru atrage neplaceri séu imputari de indiferentismu in obiectulu acesta, si in. reg. guberniu i'si va sci revindeca calcarea mandatelor sale, ér' scólele voru prospera uninduse poterile la ingrigirea de ele ou consciintiosa seriositate. R.

**) Art. „Icóna“ — tramisu spre publicare, are si exceptiuni onorfice. Cuique suum. R.

celea besericesci — fipsarea solutiuniloru docentiale prin contracte statornice generali legate de statiune, ér' nu de persón'a docentelui; si totu-odata comasarea solutiunei docentiale catra spesele comunale, asiá inse: cá acea parte a speselor comunale, din carea se prestédia solutiunea invetiatoriului se se platésca — in comunele mestecate — numai de profesionantii relegate de carea se tiene scól'a.

Prin acést'a procedura docentii inca si aru capetá mai regulatul solutiunile loru, diregatorieloru comunali li-s'aru impuciná ostenél'a, si depre spatele poporului se-aru sterge oplésa de esecutiune. — Pedepsirea regulata si legiloru conforma a parintiloru inderetnici, si din banii pedepselor cumpararea instructiunei scolare si a medilócelor inveriatmentului precum sunt: hartia, negréla, creta, bá si carti pentru pruncii miseri dar' seduli intru cercetarea scólei. — Visitarea scóleloru prin protopopi in fiacare anu de dóue ori intreprindienda; inse cá se fia acést'a ou potintia si fara de daun'a respektiviloru: hotarirea unoru diurne potrivite spre acestu scopu tocmai din aceleasi isvóra suplininde, din cari 'si-tragu diurnele loru diregatorii politici cu ocaziunea calatorieloru in a facerii oficiose suscepute; pentru-ca salariulu protopopescu — si de altumintrea pré pucinu — abia le adiunge spre acoperirea speselor cancelariei. Se mi crédia on. publicu cetitoriu: cumca oficiu mai 'gratis' portatu decatu alu unui'a protopopu romanu aouratu si zelosu nu pote esistá suptu sóre; si totusi bietii protopopi, pelunga orucea miseratei si a oficiului, se pôrte si sarcin'a peccatoru altora, carii provediuti materialminte catu de bine, sunt si mai competitinti si mai harnici a-o portá, séu — ce dorim din sufletu — a-o arunca depe sene. — Dar' nu numai protopopii, ci generalmente preutimea romana de ambele confesiuni vegetedia asuprta de o stare materiale fórté ticalósa; pentru-aceea unu remediu eficace spre inaintarea inveriatmentului elementaru aru fi: dotarea preutimei romane de ambele confesiuni de catra statu, amesurata grelei si sublimei misiuni, carea e insarcinata asupr'a preutimei nóstre facia ou prosperitatea statului. Séu nu pote pofti si natiunea romana dela ecuitatea statului dotarea preutimei s'ale, deórace, prin acést'a numai unu picuru se-aru re'ntorce spre educatiunea moral-o-intielesuale a bietului poporu romanu, din acelu torente amplu de venituri deosebite, cari urge in vîstori'a statului din sudórea cea crunta a romanului tierann. Prin dotarea preutimei nu numai starea ei cea materiale se-aru mai imbunatati, ci si crescerea popului si cu deosebire caus'a scóleloru popularie aru capetá unu sboru avantagiosu catra scopulu prefiptu; pentru-ca dela preutimea romana, carea dela esitulu coltiului erbii, pana ce cade néu'a, totu longa cárnele plugului si longa caru i garbovata — de luni deminéti'a pana sambata sér'a — pentru cascigarea nutrementului familiei s'ale — neci ca se pote pofti cu consciintia drépta: cá pelunga implinirea chiamarei curatu preutesci, se 'si-faca destulu cu tóta acuratetia si misiunei s'ale in ambitulu scóleloru popularie. — Tóta regenerarea pretinté sacrificie din partea acelor'a in acaror'a interesu se intreprinde. Regenerarea natiunei romane din decadint'a ei cea seocularia s'a urditu precat in interesulu unuia viitoriu mai ferice a acestei natiuni — carea si adi dupa atatea apasari seocularie, cuprinde in sensu'si semburele marimei s'ale celei trecute si viitorie — si a rólei de mare insemetate, carea i-este asemnata in concertulu popóraloru statului si alu Europei civilisate — pre atatu si in interesulu edificiului morale compactu alu statului, in a caruia construire natiunea romana siervesce de unu pariete séu parte neaperaveru constitutiva. Inse, precum spre regenerarea altoru natiuni — asiá si acelei romane faptorií cei mai potinti si securi sunt: religiunea si scólele popularie; ér' pre punerea in activitate a acestoru faptori eficaci e ,conditio sine qua non', intr'unirea sacrificieloru materiali din partea natiunei si din partea statului, si unirea energiosa a poteriloru spirituali din partea inteligin- tiei natiunale si din partea organelor politico-administrative ale statului. Fructele regenerarei le va gustá natiunea si statulu numai prin un'a conlucrare incordata conforma simbolului „Viribus unitis.“

Unu romanu.

Scól'a din Ber tanu 1865. Din acést'a comuna in numele a 150 familii ne veni spre publicare o corespondentia, in care se dice, ca instituirea tenerimei scolare se afla in stare fórté ticalósa.

„Avuramu vreo 2 ani unu dascală harnicu Zaharia Moldovanu, a carui silintia pentru luminarea tenerimei fù laudata si de d. cons. P. Vasiliu, inse acestu invetiatoriu nepus tendu trai cu 40 fl. v. a. a primitu imbierea popii, de s'a facutu cantaretu, ér' pentru scóla numai decatu a adusu pop'a

unu asbacheriu la princi dicundu catra poporu, „ca pré scumpu a fostu dascalulu cu 40 fl. v. a., punemu unulu mai eftinu, ca Dvóstra veti vre se mai manati prunci si cu vitele, nu se stè totu de scóla,“ si asiá s'a invoitu poporulu.“ scl. — Astfelui de vorba nu face onore statului prentiesc, déca e adeverata. —

Sabiiu „H. Z.“ anuncia, cumea Eos. S'a D. gubernatoriu conte Crenneville a pornit in 26 Martiu intr'o caletoria prin tiéra spre a si trage cunoscintie in persóna despre lips'a ce ar' dominá in ea Ecs. S'a a trasu dea dreptu la Sz. Reginu.

Lips'a bugatelor de sementia pentru Ardélu s'a constatatu prin cercetari oficiose la 30.000 galete si s'a si luatu mesuri spre indestulare. Inse fienduca recolt'a porumbului a esitu cu totalu necópta, incatu dór' pe neci unu locu in Ardélu nu se pote incumetá cineva a intrebuintia de sementia din ea, constatarea acea oficioasa paremise ca e pré marginita. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Bucuresci 23 Martiu. N'am crede bucurosi tóte cate ne impartesiesce „Trompetta“, despre ecsundarea in Bucuresci si despre indolenti'a unoru plase de 6-menii, cu tóte acestea, simtimu o oblegaminte a impartasi si oo. nostri cititori din ea cele urmatórie:

„Ce se mai spunemu despre tiéra, ce se mai spunemu din strainata, candu capitalea Romaniei, ravaginta de elemente, string anim'a omului si celui mai nesimtitoru.

Inoa nu putemu sci cati ómeni s'a primejdjuitu, cati 6-menii au murit, cate averi s'a luatu de apa, cate case s'a surpatu de torrente. Diumetate locutorii capitalii tremura pe partile radicate ale orasului; brutarii au gasit urologiu se profite de necesitate: au mai scumpit panca inca de catu o scumpise, nepedepsi, peste cisiniu (proba).

Nu voimu se descrim trista positiune a locutorilor din acésta diumatate a capitalii; vomu spune inse, spre onórea societatii bucurescene, ca teatrele si petrecerile obisnuite nu s'a curmatu unu singuru momentu in facia acestui sinistru imensu.

Nu suntemu noi sub suzeranitate orientale? Civilisatiunea si filosofia nostra nu trebue se ne vina dintr'acolo de unde depindem? — Fatalismulu nu urmésa se aiba dupa densulu apatia, inertia, scepticismulu? — Asia a vrut Dumnedieu! cum a vré Dumnedieu! ce ne pasa de grigi straine? Nu sunt acestea consecintiele fatalismului? Ei bine! de ce se ne plangemu déca unii se batu cu mórtea, tremura in viscolu, cu camesia uda pe deusii si nemancati; si altii se delecta in vocea d-rei Gavotti, la arcușulu magicu alu lui Vist, in facia nasdravanului Milo, in salóne calde si profumate, in ospetie deliciose, in debosiuri de totu feliulu, in orgia care face supraimea fericire fisica si morale? — Cei inecati? — Atatu mai reu pentru ei!

Nu voimu se trecemu peste aceste dile de cercare dumnediesca, de urgia elementelor, fara se constatamu ca nemuritorii Pompieri, cei ce ne au scapatu onórea nationale cu sangele loru in 1848, au facutu si in data acésta acte de bravura, demne de unu corpu care 'si are tradițiunile séle, care infruntésa cu aceasi vitezia si elementulu invasiunea, si elementulu foculu, si elementulu apa. — Onore voia, la toti cati faceti parte din acestu corpu nemuritoru! ingrosati, cu tota ocasiunea, cartea vóstra de tradițiuni, si priimti bine-cuvantările celor ce tien la onórea nationale, a celor pe cari ei scapati din incendie, a celor pe cari ei scapati din inecu! Curagi personal, aventuri de anima, s'a vediutu in tóte partile prin midiuloculu torrentelor; uniforme de mai multe arme se vedea infruntandu primejdia; că corpu inse, sa'u distinsu Pompierii.

P'acolo unde pericululu era mai mare, p'acolo unde apa era mai infuriata si beutua mai reu, trebuia se se védia si Pompierii luptandu peptu la peptu cu elementele.

Amu face unu actu de ingratitudine, déca n'amu recomenda recunoscintiei publice si pe toti strainii cari 'si au espusu viétia in aceste dile de grósa. Greci, Italieni, Francesi, Nemti, Unguri, tóte naționalitatile, afara de Jidani, aflatore in capitala nostra, au datu lectiuni de umanitate Romanilor cu ocasiunea acestui cataclismu.

O durere! strainu, dandu lectiune de umanitate, de simpatia, Romanilor, in patria loru chiar', in capitalea patriei loru chiar'!

Monitoriulu oficial din 7 ale curintei ne a strinsu anima si a versat una intristare si'o temere totu-d'una-data in totu sufletulu nostru.“

Aici publica din „Monitorulu“, statul romano „chiamare“, prin care se arata infinitarea unui comitetu internationalu pentru unirea tutotoru poterilor spre a da mana de ajutoriu la nenorociti, care comitetu su presiedint'a pastorului reformatu Neumeister e compusu totu din straini, neci unu romanu, neci unu patriotu, acestia inse se provoca a colucra spre scopulu acestu crestinescu scl. „Trompetta“ mai reflecta la acésta trista situatiune asia:

„Ce felu! in România, in anima Romaniei, in capitalea Romaniei, singurulu comitetu ce se improvisesa prin aventulu animei, spre usiurarea nenorocitilor indigeni, este alcatusit de nemti, de straini, sub presiedintia pastorului protestante? ?

Pré-sante-metropolite, primatu alu Romaniei, care ai privit pe ferestrele palatului pré-santie-téle totu oribilele acestui sinistru, cadiutu peste turma pré-santie-téle; n'ai fostu miscatu nici atata, pe catu a fostu miscatu pastorele protestante, vediendu nenorocirea cadiuta peste una turma straina lui! ? — Ce felu! toti ortodocsii, toti Romanii miscati de suferintia umanitatii, a trebuitu se gasesc midilóce, spre a-si alina cugetulu si impeca anima, spre a-si deschide mana pentru usiurarea suferintei, unu comitetu filantropicu si piosu alcatusit de straini si presiedintu de unu pastore protestante in centrul civilisatiunii romane! ? toti aceia cari au voit se mérga d'a dreptulu tamaia loru la ceru, panca loru la saracu si obolulu loru in mana veduvei, a trebuitu se cate a asigura facerea loru de bine in man'a strainului, in consciintia strainului, chiar' aci, in centrul patriei si civilisatiunii Romanilor! ? A! dle Cogalnicene; intielegi catu e de grava acésta acusatiune tacita. . . .

Ce putere mai potu ave vorbele, acolo unde faptele nu'si gasescu valórea justa, in nici unu vocabulariu, in nici unu dictiunariu !

Priimesce, pré cuvióse si venerabile pastore protestante, salutarile nóstre profunde, pe cari ti le facem cu anima sdorbita si cu sufletulu inecatul!“

Deaici mai eostrage dintr'o serisore a unui servitoru benefacatoriu alu statului si acestea:

La monastirile Cernica si Caldărușani sunt preste 300 luntri, la Florésca pe lacu fiacare locitoru are una. — Déca numai $\frac{1}{2}$ din ele s'ar fi adusu in capitala, s'ar si intretinutu comunicatiunea trebuincioasa in locurile inundate; dére nimenui nu i-a trecutu prin minte asia ceva. Referentulu spune ca in giurulu stradei in care locuesce, nu a vediutu de catu una singura luntre pe care plutea Aga-preamblanduse cu 4 dorobanti cu stégu, par' ca se duose la nunta. Îndată dupa inundare vediu pe Carada si pe Iatropulo, mai tardi pe Beizade Mitica, manandu cate una trasura cu colectivu plina de pani si pradiu si impartindu in drépta si stanga; de abia a 3 di a vediutu si pe unu omu alu politiei intr'o birja de lucsu cu 12 pani, facandu elemosina din partea statului. — Soldatii de rondu, necondusi de catu de anima loru, sunt singurii mentorii ai multoru nenorociti. Totu ce este podu séu podisca in partile locului, este construitu de maiorulu Hercht (belgianulu), cu din pung'a lui; ca-ci de la arsenalu n'au voit se i de cate-va barne si scandure. Acestei omu nu si-a uscatu camesia de pe elu de 9 dile, si nenorocitii elu numescu angerulu loru. Cumplite blasteme strabat acopereminte caselor, sub cari se sustienu nenorocitii.

In cladirea unde a fostu tipografia Nifon, fiindu góla, au intrat 30 familie inundate, carii neavandu lemne, s'a dusu la metropolitulu se-i céra unu stinjenu; si s'a intorsu . . . pentru ca nu s'a indurat a le da nici unu cuventu de consolatiune celu pucinu, déca le a refusat si atatu de neinsemnata mila, — elu celu ce primesce din bugetu 200.000 lei pentru binefaceri !

D. Hillel Manuah (israelit) fiulu a inchiriatu in piéta St. George-nou una casa cu duo etagie, compusa de 12 camere, incaldite cu cheltuélă dlu, si pe care a oferit'o celor d'antai nenorociti inundati cari se voru empara de densa.“ Pana aici. — —

Tristu testimoniu! déca e basatu pe adeveru. Dorerea ne inghiacia negrél'a in péna! — Unde e spiritulu si entusiasmulu de a sari indata la ajutoriu, candu se periclitesa si celu mai micu dintre frati, cea ce observa chiaru si unele animale! ? — Viéti'a! si viéti'a suntemu datori a o espune pericolului, candu stam facia cu salvarea de sute vietii de ómeni! — Reuniuni! Reuniuni! si érasi Reuniuni sociali nationali, la scopuri de comunu folositórie, unde activitatea, abnegarea de sene pentru binele publicu isi ieau sborulu loru.

Beseric'a, scól'a, tribun'a si presa se predice pentru romani multu de Reuniuni in folosu publicu. Numai prin in sociiri de aceste vomu poté vindeca bol'a lasitatii, si a indife-

rentismului catra binele comunu si catra totu ce pote renasce societatea; bôla egoismului, bôla materialismului, bôla efe-minarii, bôla fatalismului numai prin Reuniuni la órcă intreprinderi influintiatòrie in viati'a nationala publica si privata se pote vindeca, unde beseric'a si scol'a singure nu mai au influinti'a deajunsu eficace de a deschide animele la marinimatitile antice si la virtutile crescine primordiali. — Altufeliu la fatalisti: fata viam invenient, ca in iastimea si cercuspectiunea strainilor ni se va potici viitorulu. — Mai citim in „Mon.“ ca

Inundatiunile au facut daune si pre alte locuri in tota tiéra pe unde curgu apele mai maricele. Dusau poduri, incatau suburbii, comune fura inundate si casiunara mari daune la producte si case. Comunicatiunea e pe multe locuri intreupta, apele Birladului au inundat mai multe sate asia si Siretului si Buzeulu. In Vlasc'a in tota plasele esundari. Galatii isolati vreo 8 dile, Iasii ingrigira forte bine de inundati si se tienu producere teatrala in favorea loru.

FRANCIA. Parisu 22 Martiu. Judecat'a diurnalisticiei europene despre cuprinsulu adreselor, atatu a senatului catu si in proiectu a corp. legisl. alu Franciei e forte critisator; fiinduca nu sunt neci mai multu neci mai pucinu, decatu o pura perifraxe a cuventului de tronu. Cu tota aceste desbaterile in senatu au dovedit, ca natiunea francesa faoia cu ultramontanismulu a luat o pusatiune cu multu mai resolvata, decatu se concéda vre una impededare in mersulu pusatiunii principielor s'ale civilisator. — Acésta se vede mai multu din cuventarea archeepiscopului de Parisu si din a f. ministrului de cultu Rouland, la cari ne vomu reintoroe; pana atuncea inse vedemu, ca resultatulu tuturor desbaterilor in senatu facia cu Rom'a e consiliulu seriosu din ambe partile; a se sustiené pacea si respectulu auctoritatii imprumutate intre protestatea civile si besericésca. —

— Alte espectorari ce tragu perdéu'a de pe situatiunea presenta sunt vorbele ministrului de resbelu Roon in cas'a deputatilor Prusiei, care pledandu pentru organizațiunea armatei astufeliu, incatu se pote dă peptu cu atacarile dusmane, dice, ca de si crede, ca Domnitorul de acum alu Franciei e departe de a intimpiná adi, mane pe Prusi'a cu resbelu; dar' totusi elu o va face acésta fora in-dioala indata ce va cere interesulu lui, si cine pote sci c andu va sosi acésta? —

— Alta de chiarare se aude din Rom'a: cumca din tota locurile de scapare oferite Papei S. S'a ar' fi otaritu a primi pe celu ambiatu de Spania in insulele balearice. Tocma se mai astépta in Rom'a si responsulu dela Parisu in caus'a romana si a conventiunii din 15 Sept., despre care S. S. Papa respunsese solului francesu Sartiges, ca nu o cunóisce neci ca o va cunóisce, ci se radima singuru in aperarea celui pré inaltu. Senatulu franciei a primitu de buna conventiunea, corpulu legislativu inca o va primi; ér' Pontificele nu o recunoște inca, ceva trebue se prorumpa de aici. —

AMERIC'A. Newyork 4 Martiu. Acésta parte a lumii de si forte departata preste mari de Europ'a, totusi esercésa asupra Europei o influintia necredibile nu numai in lumea comerciala, ci chiar si in cea politico diplomatica, fiindu-ca form'a de gubernare republicana si conceptele de libertate in Americ'a sunt cu multu mai emancipate de influintie personali decatu airea. Acolo principiulu e idolu acela, la care se inchina cu mieu cu mare, ér' in persone se onoréa numai meritele puse pe altariulu comunu pentru victoriós'a sustienere si aperare a principiului de statu. O lectiune minunata acésta si pentru noi, cari credem mai multu in persone decatu in principiale, din cari singure ca dintr'o stanga neespunabila ne pote curge isvorulu celu mai impede si mai securu pentru revenirea viatii in tempii naduvului. — Personele se schimba, moru; dar' principiulu e o fortarétia eternu duratória si neespunabile! —

Lincoln presiedintele staturilor unite americane, alese de nou pe alti patru ani tocma isi tienu cuventarea de inauguratiune, in care, suponendu, ca decursulu resbelului civilu este tuturor cunoscutu, se tiermuresce mai multu a dovedi, ca insurgentii séu dupa noua numire confederatii staturilor de sudu au croit resbelulu acest'a numai pentrucá apoi se mai pote sustiené sclavismulu. Amba partidele, dice Lincoln, cetescu aceeasi biblia, se róga la acel'asi Ddieu; si ambele ceru si adiutoriulu lui in contr'a partitei contrarie. E lucru curiosu, candu cineva cutésa a chiamá pe Ddieu, direp-

tatea cea absoluta, intru adiutoriu, pentrucá se-si mai pote stórcе panea din sudórea deaprópelui seu si pe viitoru, inse se nu judecamu, că se nu simu judecati. — Rogatiunile ambelor partite se nu le audia Ddieu si neci ca s'au auditu pe deplinu a neci uneia dintre ele, pentruca Ddieu nu venesa scopuri pamentesci.

Vai lumei pentru scandalele s'ale, vai de omulu, care acitia scandalulu. Scandalu a fostu si sclavismulu, si Ddieu a tramisu infricosiatulu resbelu preste nordu si preste sudu, că pedépsa pentru cei ce au meritatu. Speramu cu creditia si ne rogamu furbinte, că se scapamu de biciulu resbelului, inse déca ar' fi voi'a lui Ddieu că resbelulu se se continue pana atunci, pana candu avutiele cele gramadite in restempu de 250 de ani din partea ómenilor selavismului prin sudore ne-resplatita si dupa cum se dise inainte de 3000 de ani, pana candu tota picatur'a de sange, la care ne amu facetu vinnuti prin biciuire, se va resplati érasi prin sange versatu prin sabia; chiar' si atunci trebue se marturisim, ca Ddieu e unu judecatoriu dreptu, elu nu vré reu nimenui, e indurat u oatra toti si statornicu in dreptate; fiinduca Ddieu ne-a luminat se cunóscemu dreptulu, asia vremu, se ne inoordamu, că se esecutamu opulu incepantu ad. stergerea slavie; se vindecamu ranele natiunii si se ingrigimu pentru aceia, cari ne-au eluptatu bataliele si pentru veduve si orfani si se facemu totu, ce pote servi spre a ajunge si a susutiené o pace drépta si duratória intre noi si cu tota natiunile. — Acésta vorba presupune ca se afia mari calamitati că urme din resbelu in beata Amerio'a si ca, fiindu ajutati insurgentii de monarchii — va urma resbelulu pana la stingerea ambelor parti. — Quid non mortalia pectora cogis servitutis sacra fames, ubique terruram grasant! —

In Washington dupa inaugurate se incepura negotiatii-pentru Mecsico, cari decurgu spre multumirea Franoiei, fiinduca Lincoln, ar' fi apromis, cumca dupa finirea resbelului va lucrá pentru recunoscerea imperiului mcsicanu. Atatu cuventarea lui Lincoln, catu si scirile acestea au facutu buna impresiune in Parisu; inse tacerea in cuvantare si ne-atingerea relatiunilor mcsicane si francese a amarit multu pe vecini.

Mai nou. Gen. Filipu Sheridan inca a invinsu la Charlottesville in Virginia, unde a luat prinsu corpulu intregu de armata alu confederatilor, dimpreuna cu arteleria, munitiunea, toti oficirii si gen. comandantu Early. Sheridan procede inainte la Lynchburg, ultimulu refugiu alu gen. confederatilor Lee.

Indreptare: In Nr. tr. pag. 79, rubric'a senat. imp. linea 8 cetesce: ministeriulu in strimtore inoatuva etc., pag. 80, col. 1, seriea 39 in locu de pretinescu, cletesce pretiuescu, A. Pumnulu. In fine, in locu de: la acesta foi: aceste foi. Culegatorii nu intielegu cele cete.

Repusu: Zlatna: N'a venit din altu locu. Se pote. C. Cr. S'a primitu. Se va folosi, de ce nu si mai desu?

Nr. 875 — 1865.

C O N C U R S U .

Pentru inlocuirea postului vacantu de unu fisicu pentru scaunulu Mediasului in Transilvania cu scaunulu oficiului in Mediasiu, cu emolumen: salariu anualu de 500 fl. v. a. si cu adausulu diurnelor sistemate dupa dile si miluri in calatoriele oficiale, se scrie concursu pana la 1 Maiu a. c.

Doctorii de medicina dorindu a competi se binevoiesca a si tramite petitiunile s'ale instruite pana la terminulu memorata, la acestu magistratu.

Mediasiu in 11 Martiu 1865.

2—3

Magistratulu urbanu si scaunalu.

Cursurile la bursa in 28. Martiu 1865 sta asia :

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 24 cr. v.
Augsburg	—	—	109 , ,
London	—	—	111 , 30 ,
Imprumutulu nationalu	—	—	77 , 75 ,
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	70 , 85 ,
Actile bancului	—	—	797 , ,
" creditului	—	—	182 , 70 ,

Obligatii desarcinarii pamentului in 16. Martiu 1865 :

Bani 70·75 — Marfa 71·—